

ἀγίου Ἡλίου τοῦ χωρίου Κάλιανι καὶ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Heuzey ὑπ' ἀρ. 120. Ἐν ταύτῃ προτάσσεται μία ἐπίκλησις, ἐγγεγλυμμένη ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ εἰς ἓνα γύρον, ὁμοιάζοντα πρὸς κόσμημα χαλκοῦν, εἶτα ἔπεται ἡ ἀφιέρωσις τοῦ μνημείου ἐπὶ γραμμῆς ὀριζοντίου καὶ τέλος εἰς τὰ πλάγια τοῦ ἀναγλύφου ἡ ὑπογραφή τοῦ λιθοξόου, δυστυχῶς ἠκρωτηριασμένη σχεδὸν ὅλη.

Τὸ σπουδαιότατον πάντων ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἐστὶν ἡ μνεία τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως Αἰανῆς, γεγραμμένου ἐνταῦθα διὰ τοῦ Ε ἀντὶ Αἰ κατὰ διάφορον ὀρθογραφίαν κοινὴν ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἐποχῇ. Μετὰ δὲ τοῦτο γίνεται γνωστὸν ἐξ αὐτῆς ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πόλεως ταύτης ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Πλούτωνος, ὅστις ἀπῆλαυε φήμης ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ὅστις ἐχρημάτιζεν ὡς τόπος προσκυνήσεως ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπισκεπτόμενος ὑπὸ τῶν πιστῶν ὀπαδῶν τῆς εἰδωλολατρίας. Ὁ Πλούτων ἦν βεβαίως ὁ κυριώτερος καὶ προστάτης τῆς πόλεως θεός, ἧς τὸ ὄνομα εὔρηται ἐνταῦθα στενωῶς συνδεδεμένον μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ. Τὸ δὲ ἐπίθετον Δεσπότης ἀνήκει κυρίως εἰς τὸν καταχθόνιον θεόν, καθὼς τὸ τῆς Δεσποίνης εἰς τὴν θεὰν Γαίαν, εἰς τὴν Δήμητρα ἢ εἰς τὴν Περσεφόνην.

Ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Αἰανῆς ἔδαφος ξηρὸν λευκοῦ χρώματος ὡς τέφρα λεπτῇ, βαθείως παρασυρόμενον ὑπὸ τῶν χειμάρρων, παρέχει μίαν ὄψιν κατηφῆ καὶ θλιβεράν εἰς πολλὰ μέρη τῶν πέριξ τοῦ Κάλιανι καὶ τῆς Καισαρείας, ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχουσι φυσικὰ φαινόμενα, ἅπερ συνετέλεσαν νὰ καθιερώσωσι τὴν περιοχὴν ταύτην εἰς τὸν θεὸν Πλούτωνος. Ἄλλως δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι πλουτώνια ἐκαλοῦντο οἱ τόποι ἐκεῖνοι, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο ὑπόγειοι ἀναθυμιάσεις, καὶ οἵτινες ἤρχον πρὸς καθιέρωσιν αὐτῶν νὰ περιβάλλωνται ὑπὸ ἀπλοῦ χαρακώματος ἢ ὑπὸ τείχους ξηρῶν λίθων.

Ἡ στήλη αὕτη τοῦ Λέωνα δὲν δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς ἐποχὴν προγενοστέραν τῆς δυναστείας τῶν Φλαουίων. Ὁ Στράβων ὅμως ἀναφέρει ὅτι ἐν καιρῷ τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου τὰ ἱερά τοῦ Πλούτωνος ἐφοιτῶντο μάλλον παρ' ἄλλοτε ὑπὸ εὐσεβῶν ἐπισκεπτῶν. Τὸ μνημεῖον τῆς Αἰανῆς ἰδρυθὲν καθ' ὑπόδειξιν ὀνειρού φαίνεται ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν καθιέρωσιν αὐτοῦ. Τὸ δὲ πρόσωπον, ὅπερ ὁ Φλαουῖος Λέωνας ἐπεφόρτισε νὰ ἐπαγρυπνήσῃ εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἐστὶν εἰς θεράπων τοῦ ναοῦ, ὅστις ἐλάμβανε τὰ ὑπὸ τῶν ἐπισκεπτῶν διδόμενα διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀναθήματος. Τὸ δὲ ὄνομα Ἀχερόντιος ἀπενεμήθη εἰς τὰς οἰκογενείας, αἵτινες ἦσαν προσηρητέμναι εἰς ἓν ἱερὸν τῶν καταχθονίων θεῶν.

214. (2).

ΑΔ ΙΣΤΑΣ ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ ΕΗΝ ΠΟΣΙΣΗΡΟΣ ΕΔΑΥ | ΑΝ
ΒΟΥΤΙΧΟΣ ΑΙΑΝΗΚΡΥΨΕ | ΑΤΑΦΘ ΙΙΙΙ Λ ΑΝ

